

en Fjerdedel til Raadighed, er det skønnet rimeligt, at der foruden fra Fæstegodset ogsaa bortses fra Skov, Park og Have, den Del af Jorden, der maa anses for udyrkelig, samt mindre, selvstændige Huslodder, for saa vidt Besidderen forpligter sig til ikke at nedlægge dem. Nøjagtige Oplysninger om, hvor stort et Areal der herefter kan regnes med, haves ikke, men antagelig vil det uden større Fejl kunne anslaas til 120,000 Tdr. Land. Med en Fjerdedel heraf vil der altsaa gennem Ophevelsen af Majoratsbaandet kunne paa-regnes ca. 30,000 Tdr. Land til Udstykning til Oprettelse af mindre Jordbrug.

Mere end en Fjerdedel af den overtagne Jord har man ikke ment at burde kræve, bl. a. for at der ikke, saafremt der til Majoratet kun hører en enkelt Hovedgaard, skal opstaa et Misforhold mellem Avlsbygningerne m. v. og det tilliggende Jordareal. Ganske vist vil den her mødende Vanskelighed slet ikke kunne frem, hvis Besidderen fyldestgør sin Forpligtelse ved at anvise ham tilhørende Jord, der falder udenfor Majoratsbesiddelsen, noget som ikke maa være udelukket, naar Lensnævnet skønner, at Statens Formaal med Jorderhvervelsen ligesaa godt naas paa denne Maade. Almindeligvis maa der dog antagelig regnes med, at den Jord, der skal afstaas, tages ud af Majoratsbesiddelsen, og i saa Fald maa det synes betænkeligt at forlange mere end foreslaaet. Selv en Fjerdedel skønnes i enkelte Tilfælde at kunne betyde et for stort Indgreb, og det er derfor fundet tjenligt, at der for dette Punkts Vedkommende kunde tilstaaes Lempelser, hvor det maatte synes rimeligt. Det er Lensnævnet, der bestemmer, hvilken Jord der skal stilles til Raadighed efter forud herom at have indhentet Forslag fra Besidderen. Lensnævnet skal herunder søge opnaaet, at den Jord, der faas Raadighed over, er velegnet til Udstykning, men skal paa den anden Side søge Afstaaelsen ordnet saaledes, at den øvrige Besiddelse mindst muligt skades, i hvilken Henseende naturligvis et Hovedhensyn vil være, at denne ikke splittes, men saavidt muligt kommer til at udgøre et samlet Hele. I Forbindelse hermed maa ogsaa ses Bestemmelsen i § 3, sidste Stykke, efter hvilken Besidderen for de Huses Vedkommende, som han ønsker opretholdt og derfor indgaar paa ikke at nedlægge, beskyttes imod senere under en eventuel Lovgivning om Ekspropriation eller Tvangssalg at blive

tvungen til Afhændelse, mod at han stiller anden Jord af tilsvarende Værdi til Raadighed.

Det er ikke Hensigten, at den her omhandlede Jord straks ved Majoratets Overgang til fri Eje skal afstaas, kun at den skal stilles til Raadighed, saaledes at den kan faas, naar der bliver Brug derfor. Staten vilde være lidet tjent med at skulle overtage Jord, der ikke straks lod sig benytte efter sit Formaal, og da det her drejer sig om forholdsvis betydelige Arealer, og Betragtning af, at Majoraterne ligger stærk samlede i bestemte Egne af Landet, maa det antages, at den Jord, der ad denne Ve faas Raadighed over, først vil blive opbrugt i Løbet af en Aarrække. Fremgangsmaaden maa da blive den, at Jorden udpeges straks ved Besidderens Overtagelse af Majoratet, og at der for de Ejendomme hvortil den udpegede Jord hører, ske fornøden Vedtegning i Skøde- og Pantebøgerne. Paa den anden Side maa der naturligvis, naar Jorden ønskes afgivet, gives Ejeren et passende Varsel, hvilket er ansaaet til et halvt Aar til en 1. April, ligesom der ogsaa herunder bør tages Hensyn til, at Jorden kan være bortforpagtet, saaledes at den først kan kræves afstaaet, naar saadant eventuelt eksisterende Brugsforhold er udløbet. Ogsaa en bestemt Tidstris indenfor hvilken Jorden skal aftages, er det skønnet naturligt at fastsætte; er det ikke sket, er derved den paa Ejendomme hvilende Forpligtelse bortfaldet.

Erstatningen for den afstaaede Jord fastsættes først, naar denne endelig afgives. Ved Udmaalingen heraf skal Jorden avl sættes, efter hvad en forstændig Køber vil give for Jorden, for saa vidt denne hørte en middelstor Bondegaard, hvilket maa antages, praktisk taget, at give samme Resultat som den Værdi, man under skønsmæssig foretaget Jordskyldvurdering vilde komme til. Der skal ikke gives nogen Ulempeerstatning; ej heller skal der ydes Erstatning for muligt paastaende Bygninger udover den Værdi, de maatte have under Jordens Anvendelse til Oprettelse af mindre Jordbrug. Det er skønnet hensigtsmæssigt, at ogsaa Erstatningens Størrelse bestemmes af Lensnævnet; dog maa det ogsaa kunne ske af et særligt Vurderingsnævnet, da Lensnævnet kan have ophørt eksistere, førend al den Jord, der skal afstaaes, er vurderet.

Endelig har man ment at burde stille særlige Vilkaar med Hensyn til Bevarelsen af de Malerisamlinger og Kun